

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Географічний факультет
Кафедра фізичної географії

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ВОДНИЙ ТУРИЗМ

підготовки магістра
спеціальності 103 Науки про Землю
освітньо-професійної програми Гідрологія

Силабус освітнього компонента «**Водний туризм**» підготовки магістра, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 103 Науки про Землю, освітньо-професійної програми Гідрологія

Розробник: Білецький Ю. В., доцент кафедри фізичної географії, к. б. н., доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Нетребчук І. М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри фізичної географії

протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри:

Фесюк В. О.

© Білецький Ю.В., 2023

I. Опис освітнього компонента

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 10 Природничі науки Спеціальність 103 Науки про Землю Освітня програма Гідрологія Освітній рівень Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання – 1
		Семестр – 2
		Лекції – 10 год
		Практичні (семінари) –14 год
		Лабораторні – 0 год
		Самостійна робота – 88 год
	Консультації – 8 год	
Мова навчання	Українська	Форма контролю: залік

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань 10 Природничі науки Спеціальність 103 Науки про Землю Освітня програма Гідрологія Освітній рівень Магістр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 /4		Рік навчання – 1
		Семестр – 2
		Лекції – 4 год
		Практичні (семінари) –6 год
		Лабораторні – 0 год
		Самостійна робота – 96 год
	Консультації – 14 год	
Мова навчання	Українська	Форма контролю: залік

II. Інформація про викладача

Викладач: Білецький Юрій Валентинович, кандидат біологічних наук, доцент

Контактна інформація викладача:

Телефон 095 123 12 12

Електронна пошта: biletskyi.yurii@vnu.edu.ua

Адреса викладання курсу: вул. Банкова, 9, корпус С ВНУ імені Лесі Українки

Кафедра – фізичної географії

Факультет – географічний

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Освітній компонент «Водний туризм» складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра, галузі знань 10 Природничі науки, спеціальності 103 Науки про Землю, освітньо-професійної програми Гідрологія. Здобувачі вивчають поняття та різновиди водного туризму; принципи організації водного туризму; нормативно-правову базу водних перевезень; чинники розвитку водного туризму в Україні; особливості організації та проведення походів у водному туризмі.

2. Пререквізити

- історія (здатність застосовувати знання про розвиток природи й людського суспільства, основні етапи становлення процесу природокористування);
- метеорологія і кліматологія (здатність застосовувати знання про метеорологічні чинники та кліматичні параметри в аспекті формування певних кліматичних умов та ресурсів конкретної території з врахуванням перспектив їх подальшого використання);
- гідрологія (здатність застосовувати знання про гідросферу, роль води як природного ресурсу, види водних об'єктів, водний режим територій, їх гідрографічні особливості, напрямки водокористування);
- ландшафтознавство (здатність застосовувати знання про ландшафтні особливості території, з точки зору формування рекреаційних ресурсів, їх якості та перспектив використання).

Постреквізити: переддипломна практика з написанням кваліфікаційної роботи, написання випускної кваліфікаційної роботи, а також дисципліни вільного вибору.

3. Метою освітнього компонента є формування у здобувачів комплексу знань в галузі водного туризму, особливостей регіонального розвитку водного туризму. Освоєння основних концепцій та підходів до реалізації різних схем організації та функціонування водного туризму. Вивчення місця та ролі суб'єктів туристичної сфери в організації водного туризму.

Основними завданнями ОК є:

- формування у здобувачів цілісного уявлення про систему водного туризму;
- оволодіння знаннями про зміст і структуру механізмів організації та проведення заходів у водному туризмі;
- формування розуміння й усвідомлення напрямів вирішення проблем водного туризму в Україні;
- сформувати у студентів уяву про основні принципи та поняття водного туризму;
- вивчити основні чинники розвитку водного туризму в Україні.

4. Результати навчання (компетентності)

До кінця навчання здобувачі набудуть таких компетентностей:

Інтегральна

Здатність розв'язувати складні наукові задачі та практичні проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів досліджень при вивченні геосфер (відповідно до спеціалізації) у різних просторово-часових масштабах із використанням комплексу міждисциплінарних даних та в умовах недостатності інформації, невизначеності умов та вимог.

Загальні

ЗК 1. Здатність до адаптації і дії в новій ситуації.

ЗК 2. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Фахові

ФК 2. Знання сучасних засад природокористування, взаємодії природи і суспільства із застосуванням раціонального використання природних ресурсів, екологічних аспектів та основ природоохоронного законодавства.

ФК 4. Володіння сучасними методами досліджень, які використовуються у виробничих та науково-дослідницьких організаціях при вивченні Землі, її геосфер та їхніх компонентів.

ФК 6. Уміння застосовувати наукові знання і практично втілювати їх для розробки та впровадження механізмів геопланування, територіального планування, проведення моніторингу розвитку регіонів, складання стратегічних планів і програм.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН-2. Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю.

ПРН-6. Вміти здійснювати екологічну оцінку, аудит, ліцензування, сертифікацію використання природних ресурсів, прогнозувати розвиток екологічних, технологічних, економічних та соціальних наслідків на окремих об'єктах природокористування.

ПРН-7. Знати сучасні методи дослідження Землі та її геосфер і вміти їх застосовувати у виробничій і науково-дослідницькій діяльності.

ПРН-9. Розробляти та впроваджувати механізми територіального менеджменту, геопланування, здійснювати моніторинг регіонального розвитку, складати плани та програми.

5. Структура освітнього компонента

Денна форма навчання

Тема	Кількість годин					
	Усього	Лек.	Практ. (Семін.)	Конс.	Сам. роб.	Форма контролю*/ Бали
Змістовий модуль I						
Тема 1. Водний туризм та його особливості.	13	2	2	1	8	ДС, ІНДЗ/4
Тема 2. Характеристика перешкод у водному туризмі.	13	2	2	1	8	ДС/2
Тема 3. Основні вимоги до визначення маршруту і категорії його складності у водному туризмі.	10		2		8	ДС/2
Контрольна робота № 1						КР/20
Разом за змістовим модулем 1	36	4	6	2	24	28
Змістовий модуль II						
Тема 4. Організація водного походу.	11	2	2	1	6	ДС, ІНДЗ/4
Тема 5. Географія районів водного туризму.	6				6	ДС, РЗ/2
Тема 6. Потенціал для водного туризму в Україні.	11	2		1	6	ДС, РЗ/4
Тема 7. Річки України придатні для водних походів I категорії складності.	14		2		12	ДС, РЗ/4
Тема 8. Річки України придатні для водних походів II категорії складності.	13		2	1	10	ДС, ІНДЗ/4
Контрольна робота № 2						КР/20
Разом за змістовим модулем 2	53	4	6	3	40	38
Змістовий модуль III						
Тема 9. Річки України придатні для водних походів III категорії складності.	11	2	2	1	6	ДС/4
Тема 10. Річки України придатні для водних походів IV категорії складності.	7			1	6	ДС ІНДЗ/4
Тема 11. Проблеми розвитку водного туризму на території України.	6				6	ДС, ІНДЗ/4
Тема 12. Перспективні напрямки і шляхи удосконалення водного туризму в регіонах України.	7			1	6	ДС/2
Контрольна робота № 3						КР/20
Разом за змістовим модулем 3	31	2	2	3	24	34
Всього годин	120	10	14	8	88	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат

Заочна форма навчання

Тема	Кількість годин					
	Усього	Лек.	Практ. (Семін.)	Конс.	Сам. роб.	Форма контролю*/ Бали
Змістовий модуль I						
Тема 1. Водний туризм та його особливості.	12	2	-	2	8	ДС/2
Тема 2. Характеристика перешкод у водному туризмі.	12	-	2	2	8	ДС/2
Тема 3. Основні вимоги до визначення маршруту і категорії його складності у водному туризмі.	10	-	-	2	8	Р 5
Контрольна робота № 1						КР/10
Разом за змістовим модулем 1	34	2	2	6	24	19
Змістовий модуль II						
Тема 4. Організація водного походу.	12	2	-	2	8	ДС/2
Тема 5. Географія районів водного туризму.	10	-	-	2	8	РЗ/5
Тема 6. Потенціал для водного туризму в Україні.	12	-	-	-	12	ДС/2
Тема 7. Річки України придатні для водних походів I категорії складності.	12	-	2	-	10	ДС/2, РЗ/5
Тема 8. Річки України придатні для водних походів II категорії складності.	10	-	-	2	8	РЗ/5
Контрольна робота № 2						КР/50
Разом за змістовим модулем 2	56	2	2	6	46	71
Змістовий модуль III						
Тема 9. Річки України придатні для водних походів III категорії складності.	7	-	2	-	5	РЗ/5
Тема 10. Річки України придатні для водних походів IV категорії складності.	5	-		-	5	
Тема 11. Проблеми розвитку водного туризму на території України.	13	-		1	12	
Тема 12. Перспективні напрямки і шляхи удосконалення водного туризму в регіонах України.	5	-		1	4	Р/5
Разом за змістовим модулем 3	30	-	2	2	26	10
Всього годин	120	4	6	14	96	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат

6. Завдання для самостійного опрацювання

1. Інфраструктура для потреб розвитку круїзного туризму.
2. Технологічні аспекти організації харчування туристів у водному туризмі.
3. Масові заходи з водного туризму в західному регіоні України.
4. Міський водний туризм.
5. Забруднення вод річок України, як лімітуючий фактор розвитку водного туризму.
6. Водний туризм на річці Дністер.
7. Потенціал розвитку водного туризму у межах Шацького національного природного парку.
8. Потенціал розвитку водного туризму у межах національного природного парку «Прип'ять-Стохід».
9. Організація водного туризму у Волинській області.
10. Організація водного туризму в межах м. Луцьк.

Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

7. Методи і форми навчання

Словесні методи: лекція, пояснення, розповідь, бесіда: відбувається з використанням традиційних засобів навчання у поєднанні з засобами ІКТ.

Наочні методи: мультимедійні презентації.

Практичні методи: розв'язування задач з професійно-орієнтованим змістом.

Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації: дискусії, диспути, створення ситуації пізнавальної новизни та зацікавленості.

Методи контролю: індивідуальне та фронтальне опитування, дискусія, модульний контроль (у формі відкритих тестів) та контроль за допомогою комп'ютера, екзамен.

Методи самоконтролю: самостійний пошук помилок, уміння самостійно критично оцінювати свої знання, визначати пріоритетні напрямки власного навчального процесу, самоаналіз.

Форми роботи: індивідуальна, групова, фронтальна.

Форми організації навчання: лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів, контрольні заходи.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;

- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- вимикати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах (поточний, підсумковий та контроль самостійної роботи).

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- виконувати усі поточні завдання та підсумковий контроль самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- списування під час контрольних заходів (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв) заборонено;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити Ваші результати чи погіршити/покращити результати інших студентів;
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань студентів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Самостійно вивчати матеріал пропущеного заняття, за умов не виконання завдань практичних занять відпрацювати їх під керівництвом викладача та захистити у час передбачений графіком консультацій викладача.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -25 %). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин.

Неформальна освіта при викладанні освітнього компонента

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (<https://is.gd/d7mD4F>).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам курсу, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

V. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю – *залік*, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з ОК на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру:

аудиторної роботи під час лекційних, практичних занять, самостійної роботи, контрольних робіт тощо, без планування, проведення модульних контрольних робіт.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У цьому випадку завдання із цих видів поточного контролю оцінюється в діапазоні від 0 до 100 балів. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Орієнтований перелік теоретичних питань до заліку

1. Водний туризм та його особливості.
2. Характеристика перешкод у водному туризмі.
3. Основні вимоги до визначення маршруту і категорії його складності у водному туризмі.
4. Організація водного походу.
5. Географія районів водного туризму.
6. Потенціал для водного туризму в Україні.
7. Річки України придатні для водних походів I категорії складності.
8. Річки України придатні для водних походів II категорії складності.
9. Річки України придатні для водних походів III категорії складності.
10. Річки України придатні для водних походів IV категорії складності.
11. Проблеми розвитку водного туризму на території України.
12. Перспективні напрямки водного туризму в регіонах України.
13. Шляхи удосконалення водного туризму в регіонах України.
14. Інфраструктура для потреб розвитку круїзного туризму.
15. Технологічні аспекти організації харчування туристів у водному туризмі.
16. Масові заходи з водного туризму в західному регіоні України.
17. Міський водний туризм.
18. Забруднення вод річок України, як лімітуючий фактор розвитку водного туризму.
19. Водний туризм на річці Дністер.
20. Потенціал розвитку водного туризму у межах Шацького національного природного парку.

21. Потенціал розвитку водного туризму у межах національного природного парку «Прип'ять-Стохід».
22. Організація водного туризму у Волинській області.
23. Організація водного туризму в межах м. Луцьк.

VI. Шкала оцінювання

Освітній компонент оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перекладання)

VII. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

Основна

1. Ангелко І. В. Сучасний стан та перспективи розвитку туристичної галузі в Україні. *Український соціум*, 2014. № 2. С. 71-79.
2. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методи аналізу, термінологія, районування. К. : ВПЦ «Київський університет», 2012. 395 с.
3. Бейдик О. О. Рекреаційні ресурси України: Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2015. 400 с.
4. Бондаренко І. Г., Бондаренко О. В. Основи спортивного туризму в рекреаційній діяльності: збірник наукових праць. Харків: ХДАФК, 2016. 358 с.
5. Вишневецький В. І., Косовець О.О. Гідрологічні характеристики річок України. К.:Ніка-Центр, 2003. 324 с.
6. Вишневецький В. І. Річки і водойми України. Стан і використання. К. : Віпол, 2000. 230 с.
7. Водний туризм: національний та міжнародний досвід /Б. І. Корпан. Матеріали наукової конференції з міжнародною участю. Львів, 2021. 84 с.
8. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Скалій Т. В. Спортивний туризм: Навч. Посібник. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2009. 304 с.
9. Грицак Ю. П. Організація самодіяльного туризму: Навчальний посібник для студентів спеціальності «туризм». Харків: Екограф, 2008. 164 с.

10. Домбровська С. М., Білотіл О. М., Помаза-Пономаренко А. Л. Державне регулювання туристичної галузі України. Х. : НУЦЗУ, 2016. 196 с.
11. Жук І. З. Актуальні проблеми та перспективи управління туристичною індустрією в Україні. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку туризму в Україні: теорія і практика*. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. К., 2015. С. 68-70.
12. Жук І. З. Сучасний стан та перспективи розвитку туристичного бізнесу в Україні. *Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини*, 2008. Вип.24. С.71-76.
13. Кифяк В. Організація туристичної діяльності в Україні: навч. посіб. Чернівці: Книги XXI, 2017. 300 с.
14. Котлубай В. О. Відродження прибережних пасажирських перевезень в системі морського туризму України. *Державний економіко-технологічний університет транспорту: збірник наукових праць. Сер. Економіка і управління*, 2018. № 26. С. 36-42.
15. Личак І. С., Хоменко П. А. Водний туризм: навчальний посібник. Біла Церква, 2013. 155 с.
16. Любіцева О. О. Туристичні ресурси України: навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2017. 415 с.
17. Ляховська О. С. Круїзний туризм в Україні. *Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету*. 2011. Вип. 17. Т. 2. С. 25-30.
18. Нездоймінов С. Г., Андреева Н. М. Дослідження туристичного руху на водному транспорті в Україні. *Маркетинг і менеджмент інновацій*, 2017. №1. С. 205-212.
19. Ніколаєнко А. А. Особливості організації водного туризму в Україні. Умань: Видавець «Сочінський», 2015. С. 144-145.
20. Філіпов З. І. Спортивний туризм. Організація і методика спортивно-туристичної роботи: навч. пос. Дрогобич: Коло, 2010. 344 с.
21. Шахова М. Ю. Поняття та види спортивного туризму. Одеса: ОНЕУ, 2019. С. 368-371.
22. Шупік Б. В. Зарубіжний досвід у регулюванні туризму. *Держава та регіони*. 2018. №1. С. 200-207.
23. Ященко Ю. С., Зігунов В. М. Стан та проблеми розвитку водного (гребного) туризму в Сумській області. Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. С. 147-149.

Додаткова

1. Покоłodна М. М. Рекреаційна географія: навч. посібник. Х.: ХНАМГ, 2012. 275 с.
2. Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму: навч. посіб. К.: Знання, 2011. 334 с.
3. Методики гідрографічного та водогосподарського районування території України відповідно до вимог Водної рамкової директиви Європейського Союзу / В. В. Гребінь, В. Б. Мокін, В. А. Сташук, В. К. Хільчевський, М. В. Яцюк, О. В. Чунарьов, Є. М. Крижановський, В. С. Бабчук, О. Є. Ярошевич. К.: Інтерпрес, 2013. 55 с.

Інтернет-ресурси

1. Бакурова А. В. Основні проблеми туристичної галузі. URL: http://tourlib.net/statti_ukr/bakurova.htm
2. Всесвітня туристична організація UNWTO. URL: <https://www.unwto.org/>
3. Закон України «Про туризм». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Положення від 11.10.2013 № 582. Наказ «Про затвердження Положення про Єдину спортивну класифікацію України». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/RE24393?an=403>.
5. Сучасний стан законодавчого забезпечення туризму в Україні: проблеми та шляхи вирішення: Звернення учасників Всеукраїнських громадських слухань. Туристична Асоціація України. URL: <http://www.tourism.gov.ua/publ.aspx?id=322>.